

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 337/2020-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] zastúpeného advokátom Mgr. Romanom Tomanom, PhD., Rudnayovo námestie 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práv na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod č. k. BB-4 T 36/2018-17065 a jeho uznesením z 10. februára 2020 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 5/2020 a jeho uznesením z 26. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Romanom Tomanom, Rudnayovo námestie 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práv na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod č. k. BB-4 T 36/2018-17065 a jeho uznesením z 10. februára 2020 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 5/2020 a jeho uznesením z 26. februára 2020.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na Špecializovanom trestnom súde je na podklade obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) z 29. októbra 2018 vedené pod sp. zn. BB-4 T 36/2018 trestné stíhanie proti sťažovateľovi a ďalším spoluobžalovaným, konkrétne proti sťažovateľovi pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa ustanovení § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), obzvlášť závažné zločiny nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa ustanovení § 172 ods. 1 písm. a), b), c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 4 písm. b) a c) Trestného zákona a úkladnej vraždy podľa ustanovení § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d) a e) a ods. 3 písm. b) citovaného zákona a iné zločiny. Sťažovateľ je stíhaný väzobne, kde bol do väzby vzatý uznesením Špecializovaného trestného súdu z 9. marca 2017 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 10. apríla 2017 z dôvodov podľa

ustanovení § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Uznesením Špecializovaného trestného súdu zo 14. septembra 2017 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 26. septembra 2017 bola väzba sťažovateľa predĺžená do 6. mája 2018, následne uznesením Špecializovaného trestného súdu z 12. apríla 2018 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 23. apríla 2018 do 6. decembra 2018. Uznesením Špecializovaného trestného súdu z 13. novembra 2018 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 29. novembra 2018 bolo podľa ustanovenia § 238 ods. 3 Trestného poriadku rozhodnuté o ponechaní sťažovateľa aj po podaní obžaloby vo väzbe z dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Uznesením najvyššieho súdu z 22. októbra 2019 bola právoplatne zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Sťažovateľ podal 5. februára 2020 žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej rozhodol Špecializovaný trestný súd uznesením č. k. BB-4 T 36/2018-17065 z 10. februára 2020, ktorým ju v zmysle ustanovení § 72 ods. 1 písm. b) a § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol a podľa ustanovení § 72 ods. 1 písm. b) a § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku nenahradil väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka. Najvyšší súd sťažnosť podanú proti uvedenému prvostupňovému rozhodnutiu Špecializovaného trestného súdu podľa ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ argumentuje, že vo svojej žiadosti o prepustenie z väzby z 5. februára 2020 formuloval námietku o nedostatku nestrannosti a nezaujatosti senátu konajúceho o jeho väzobnej veci, ktorú odôvodnil poukazom na rozsudok Špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14764 z 8. januára 2019, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste uzavretá medzi prokurátorom úradu špeciálnej prokuratúry a jedným zo spoluobžalovaných sťažovateľa. Sťažovateľ dôvodí, že predseda senátu Špecializovaného trestného súdu pri verejnom vyhlásení tohto rozsudku pri špecifikácii jednotlivých trestných činov uvedeného spoluobžalovaného (uzatvárajúceho dohodu o vine a treste) uviedol pri prezentácii prvého bodu skutkovej vety dotknutého rozsudku celé meno sťažovateľa ako člena zločineckej skupiny označovanej prezývku „Dvojičky“. Sťažovateľ dodáva, že predseda senátu okrem uvedeného pri vyhlásení

označeného rozsudku prezentoval viaceré odkazy priamo na osobu sťažovateľa a jeho úlohu v uvedenej zločineckej skupine, pričom ho niekoľkokrát označil za organizátora a iniciátora trestnej činnosti. Sťažovateľ zdôrazňuje, že tento rozsudok bol vyhlásený verejne za prítomnosti širokej verejnosti a zástupcov médií, čím podľa jeho názoru Špecializovaný trestný súd „*podnietil verejnosť uveriť vo vinu sťažovateľa*“. Sťažovateľ je toho názoru, že uvedený postup Špecializovaného trestného súdu vo vzťahu k jeho osobe svedčí o nedostatku nestrannosti a nezaujatosti konajúceho senátu, keďže podľa jeho mienky okrem toho, že hneď na začiatku vyhlásenia predmetného rozsudku bolo uvedené jeho celé meno a priezvisko, v ďalšom obsahu dotknutého rozsudku nebol popis skutkov primerane upravený tak, aby nedošlo k prejednanosti viny tretích osôb (vrátane osoby sťažovateľa), o ktorých vine nebolo týmto rozsudkom rozhodované. Sťažovateľ sa domnieva, že ani postup Špecializovaného trestného súdu, ktorý pri prezentácii skutkových viet rozsudku zvolil pre označenie jeho osoby iniciály [REDAKOVANÉ] požiadavku rešpektovania prezumpcie neviny voči jeho osobe a tiež požiadavku nestrannosti a nezaujatosti nezabezpečil. Podľa sťažovateľa mal Špecializovaný trestný súd v záujme rešpektovania uvedeného princípu a tiež v záujme zabránenia vzniku pochybností o nestrannosti a nezaujatosti senátu prejednávajúceho trestnú vec sťažovateľa vylúčiť vec spoluobžalovaného, ktorého sa dohoda o vine a treste týkala, na samostatné konanie, kde by o nej rozhodol iný senát. Sťažovateľ dodáva, že sa podobného postupu senát Špecializovaného trestného súdu (pozostávajúci z dvoch totožných členov) dopustil aj v ďalšom rozsudku Špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 31/2017-4878 z 20. novembra 2017 týkajúceho sa ďalšieho spoluobvineného. V ústavnej sťažnosti na tomto mieste sťažovateľ pokračuje v argumentácii, v rámci ktorej prezentuje ďalšiu skutočnosť, na ktorú upozornil aj vo svojej žiadosti o prepustenie z väzby z 5. februára 2020 a ktorá podľa jeho názoru preukazuje zaujatosť predsedu senátu konajúceho o jeho väzobnej veci. Podľa tvrdenia sťažovateľa sa mal predseda senátu pri úkone nazerania do spisu vykonaného 22. februára 2019 pred sťažovateľom a jeho spoluobžalovaným vyjadriť, aby sa v prebiehajúcom konaní zdržali obštrukcií a podávania námietok a že im v takomto prípade zabezpečí skoré rozhodnutie s čo najnižším trestom. Sťažovateľ na základe uvedeného tvrdenia vyvodzuje záver o zápornom vzťahu predsedu konajúceho senátu voči sťažovateľovi a jeho spoluobžalovanému nasvedčujúcim o jeho zaujatosti proti nim. Postup Špecializovaného

trestného súdu, ktorý sa s touto v žiadosti o prepustenie z väzby uplatnenou námietkou zaujatosti vysporiadal konštatovaním, že o nej nebude konať, keďže sa s takto prezentovanými skutočnosťami v danej trestnej veci už v minulosti vysporiadal, a to listom z 13. mája 2019 a listom z 26. apríla 2019, považuje sťažovateľ za arbitrárny a z ústavného hľadiska neudržateľný. Toto pochybenie podľa vyjadrenia sťažovateľa najvyšší súd nenapravil.

4. V ďalšom bode ústavnej sťažnosti sťažovateľ dôvodí, že je v súčasnom štádiu trestného konania jeho väzba nedôvodná a nezákonná, keď podľa jeho názoru existencia podozrenia zo spáchania trestných činov postavená iba na výpovediach tzv. kajúcnikov a podanie obžaloby nepredstavujú samy osebe relevantné dôvody dlhodobého trvania väzby. Podľa jeho vyjadrenia sa označené výpovede kajúcnikov v ďalšej fáze konania nijako neposilnili ďalšími relevantnými dôkazmi, ale zostali na „mŕtvom bode“, čo podľa neho spochybňuje zákonnosť ďalšieho trvania väzby. Sťažovateľ tvrdí, že jeho obvinenie vzniklo iba na základe výpovede týchto kajúcnikov, ktorí sa priznali a páchaním ďalšej trestnej činnosti, t. j. krivej výpovede a krivej prísahy získali svoju beztrestnosť a status svedkov.

5. Sťažovateľ ďalej argumentuje, že nezákonnosť jeho väzby preukazujú aj rozhodnutia konajúcich súdov o jeho väzbe, ktoré po dobu pätnástich mesiacov v šiestich konaniach iniciovaných sťažovateľom podľa ustanovenia § 79 ods. 3 Trestného poriadku opakovane používajú stereotypné formulácie a dostatočne sa nezaoberajú všetkými relevantnými okolnosťami veci.

6. K dôvodom útekovej väzby, ktorá bola u sťažovateľa (okrem ostatných dôvodov) ustálená, sťažovateľ dôvodí, že v jeho prípade nemá žiadne zákonné opodstatnenie. Sťažovateľ spochybňuje argumentáciu, ktorou konajúce súdy tento dôvod podporili a v ktorej poukázali na to, že sa sťažovateľ v minulosti ukrýval na území Českej republiky a že disponoval falošnými dokladmi, o čom mal vypovedať jeden zo spolupracujúcich kajúcnikov. Sťažovateľ namieta, že je uvedená výpoveď účelová, a teda nepravdivá, keď ju označený kajúcnik podal iba v záujme získania vlastnej beztrestnosti. Sťažovateľ v tomto

kontexte dôvodí, že účelom jeho označeného pobytu v minulosti v Českej republike nebolo vyhýbanie sa trestnému stíhaniu, ale jeho podnikateľské aktivity, keď navyše mesto Praha v Českej republike navštevoval v minulosti pravidelne, a to na účel výlučne obchodnej činnosti. Podľa jeho vyjadrenia obsah spisu v jeho trestnej veci (záznamy o sledovaní sťažovateľa v inkriminovanom období pobytu v Českej republike) preukazuje, že označený pobyt v Českej republike nemal charakter ukrývania sa, keďže sa sťažovateľ podľa svojho vyjadrenia pohyboval po meste Praha úplne voľne a slobodne, bez zmeny výzoru a identity, teda bez falošných dokladov.

7. Sťažovateľ v ďalšej argumentačnej rovine ústavnej sťažnosti spochybňuje dôvody kolúznej väzby prezentované konajúcimi súdmi v ich jednotlivých väzobných rozhodnutiach. V konkrétnosti poukazuje na jeden z dôkazov, tzv. SD-kartu s nahrávkou, ktorá má podľa záverov väzobných rozhodnutí obsahovať rozhovor sťažovateľa a ďalšieho spoluobžalovaného, z obsahu ktorého má vyplývať ich spoločná snaha ovplyvniť výpoveď poškodeného v inej trestnej veci poskytnutím majetkového prospechu a tiež vyhrážkami. Sťažovateľ dôvodí, že ani on a ani dotknutý spoluobžalovaný nie sú osobami, ktorých rozhovor je na nahrávke zachytený. Na tomto mieste ďalej formuluje tvrdenie, že svedkovia, na ktorých sa odvolávala obžaloba a následne konajúce súdy a ktorí mali vypovedať o zavražďovacích praktikách používaných sťažovateľom a spoluobžalovaným v priebehu existencie zločineckej skupiny, takéto svoje výpovede v uvedenom smere na hlavnom pojednávaní úplne vyvrátili. Ďalej tiež k argumentácii Špecializovaného trestného súdu, ktorý poukázal v uznesení na konkrétny prípad, v ktorom po zadržaní jedného z dílerov drog mal sťažovateľ a spoluobžalovaný stotožniť svedkov, ktorí vypovedali proti nim, a poveriť nižšie postavených členov skupiny, aby proti nim podnikli potrebné opatrenia, sťažovateľ prezentuje tvrdenie, že podkladom tejto argumentácie je analýza z vykonaného odpočúvania, ktorú sťažovateľ hodnotí ako nepodloženú subjektívnu hypotézu vytvorenú selekciou určitých častí zachytenej komunikácie. V závere tejto časti argumentácie sťažovateľ spochybňuje konkrétneho špecifikovaného svedka kajúcnika, ktorého považuje za nedôveryhodného mnohonásobného recidivistu, ktorý vypovedá proti nemu podľa jeho presvedčenia z osobnej pomsty.

8. Napokon posledný z formulovaných väzobných dôvodov – preventívnu väzbu sťažovateľ vyvracia argumentáciou, že predchádzajúcej trestnej činnosti, za ktorú bol v minulosti odsúdený a na ktorú sa väzobné rozhodnutie odvoláva, spáchal vo veku mladistvého, pričom odsúdenie mu bolo zahladené, ďalej že obsah spisu v posudzovanej aktuálnej trestnej veci (záznam zo sledovania jeho osoby) vypovedá o jeho dennom režime bezúhonného občana a napokon, že zdrojom jeho príjmov boli v minulosti výlučne legálne (podnikateľské) aktivity konateľa prosperujúcej obchodnej spoločnosti.

9. K naplneniu materiálnej podmienky väzby, teda k existencii podozrenia zo spáchania trestnej činnosti sťažovateľ argumentuje, že špecifikovaní vypočítaní svedkovia popreli existenciu údajnej zločineckej skupiny a jej aktivity. Vo vzťahu k trestnému činu úkladnej vraždy, ktorý vedené trestné stíhanie zahŕňa, sťažovateľ uvádza, že jediným dôkazom, o ktorý sa v uvedenom prípade obžaloba opiera, je výpoveď špecifikovaného spolupracujúceho svedka, ktorú sťažovateľ hodnotí ako ničím nepodložené tvrdenia tzv. kajúcnika. Jeho výpoveď je podľa vyjadrenia sťažovateľa spochybnená výsluchmi iných špecifikovaných svedkov, ktoré podľa sťažovateľa spochybňujú svedkom – kajúcnikom prezentovaný motív označeného skutku, a teda definitívne spochybňujú pravdivosť výpovede tohto svedka.

10. V závere argumentácie ústavnej sťažnosti sťažovateľ spochybňuje náležitosť tej časti odôvodnia väzobných rozhodnutí, v rámci ktorých sa mali konajúce súdy vysporiadať s možnosťou nahradenia väzby sťažovateľa miernejším alternatívnym opatrením – dohľadom mediačného a probačného úradníka. Podľa vyjadrenia sťažovateľa v tomto smere konajúce súdy úplne opomenuli vykonať test proporcionality väzby sťažovateľa medzi rizikom naplnenia väzobných dôvodov a osobnou slobodou sťažovateľa. Sťažovateľ v úplnom závere argumentácie formuluje aj námietku porušenia požiadavky urýchleného prejednávania väzobnej veci v prípade postupu oboch súdov konajúcich o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 5. februára 2020.

11. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv

na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práv na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod č. k. BB-4 T 36/2018-17065 a jeho uznesením z 10. februára 2020 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 5/2020 a jeho uznesením z 26. februára 2020, predmetné rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu zrušil, prikázal prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu a priznal tiež sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v celkovej sume 10 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Východiskové ústavnoprávne normy

12. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu

na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania: a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom a jeho závery

16. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie všetkých svojich označených práv postupom a uznesením Špecializovaného trestného súdu, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a súčasne nebola väzba sťažovateľa nahradená miernejším opatrením – dohľadom probačného a mediačného úradníka a tiež postupom a uznesením najvyššieho súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa uplatnená proti uvedenému prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu Špecializovaného trestného súdu.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru predchádzajúcim postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní č. k. BB-4 T 36/2018-17065 a jeho uznesením z 10. februára 2020

17. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne. Vo vzťahu k označenému prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu Špecializovaného

trestného súdu a jemu predchádzajúcemu postupu disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom – sťažnosťou, ktorú aj využil. O sťažnosti bol oprávnený a povinný rozhodnúť najvyšší súd ako súd nadriadený. Existencia opravného konania pred najvyšším súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom prvostupňovom väzobnom rozhodnutí (a jemu predchádzajúcom postupe), keďže sťažnosť v danom prípade predstavovala účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu (porov. *mutatis mutandis* II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia v sťažnosti označených práv uznesením č. k BB-4 T 36/2018-17065 z 10. februára 2020 a jemu predchádzajúcim postupom odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru predchádzajúcim postupom najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 1 Tost 5/2020 a jeho uznesením z 26. februára 2020

18. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

19. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na urýchlenú súdnu kontrolu zákonnosti trvania jeho väzby, s čím je spojená povinnosť nariadenia prepustenia obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, III. ÚS 581/2015, III. ÚS 183/2018).

20. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

21. Ústavný súd teda zdôrazňuje, že pri posúdení namietaného postupu a uznesenia najvyššieho súdu jeho úlohou nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré najvyšší súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či malo, resp. nemalo byť žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby vyhovené alebo či mala byť väzba sťažovateľa nahradená alternatívnym opatrením. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (ktorú prezentuje sťažovateľ aj v ústavnej sťažnosti) vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné a či najvyšším súdom prezentovaná interpretácia aplikovanej právnej úpravy neodporuje jej účelu a zmyslu.

22. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie, týkajúce sa rozhodovania

o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015).

23. Opierajúc sa o východiská prezentované v bodoch 18 až 22 odôvodnenia tohto uznesenia, ústavný súd posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

24. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu v spojení s odôvodnením prvostupňového uznesenia Špecializovaného trestného súdu (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania, pozri napr. IV. ÚS 350/09, II. ÚS 112/2020). Z odôvodnenia oboch rozhodnutí vyplýva, že sa konajúce súdy v prvom rade vyjadrili k splneniu materiálnej podmienky väzby, teda k existencii podozrenia zo spáchania trestných činov, pre ktoré bola na sťažovateľa podaná obžaloba, pričom dospeli k záveru, že existencia takéhoto podozrenia dostatočne podporená vykonaným dokazovaním, predovšetkým výsluchmi množstva špecifikovaných svedkov, kde výsledky dokazovania dôvodnosť podozrenia, tak ako to tvrdí sťažovateľ, vôbec neoslabujú, ale, naopak, posilňujú. K jednotlivým väzobným dôvodom, ktoré boli v prípade sťažovateľovho väzobného stíhania ustálené, konajúce súdy uviedli v prvom rade vo vzťahu k dôvodom útekovej väzby podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, že sťažovateľovi hrozí v prípade uznania viny vysoký trest – doživotný trest odňatia slobody, pričom podľa poznatkov získaných z výsluchu špecifikovaného svedka sa mal sťažovateľ po údajnom spáchaní úkladnej vraždy, pre ktorú je v danom trestnom konaní stíhaný,

dlhodobo ukrývať v Českej republike, kde mal sťažovateľ zázemie (podnikateľské aktivity a byt). Takisto z uvedeného výsluchu vyplýva, že sťažovateľ mal disponovať falošnými dokladmi Chorvátskej republiky, ktorými disponoval aj označený svedok a u ktorého boli takéto doklady vyhotovené pre jeho osobu aj reálne nájdené. Sumár uvedených skutočností podľa konajúcich súdov odôvodňoval obavu zo skrývania sa sťažovateľa na účel vyhýbania sa trestnému stíhaniu, resp. trestu. K dôvodom tzv. kolúznej väzby podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku bolo poukázané na charakter trestnej činnosti, pre ktorú sa vedie trestné konanie, a to na existenciu zločineckej skupiny, kde mal mať sťažovateľ postavenie riadiacej osoby (spolu s ďalším spoluobžalovaným), a v tomto postavení mal bežne používať násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia na upevňovanie si svojho vplyvu, na vynucovanie si disciplíny u ostatných členov, na zastrašovanie konkurencie a tiež vyhrážanie sa pre prípad spolupráce s políciou. V tomto kontexte bolo poukázané na konkrétny prípad, keď ihneď po zadržaní jedného z dílerov drog mal sťažovateľ spolu s druhou riadiacou osobou (spoluobžalovaným) stotožniť svedkov, ktorí vypovedali proti nim, a poveriť nižšie postavených členov skupiny, aby proti nim podnikli potrebné opatrenia („vybavili ich“). O takýchto praktikách zastrašovania a obavách z fyzického násilia zo strany sťažovateľa a jeho spoluobžalovaného pritom vypovedali viacerí svedkovia. Konajúce súdy takisto dôvodili, že aj v prípade úkladnej vraždy, pre ktorú je sťažovateľ v danom konaní stíhaný, mala byť motívom vraždy skutočnosť, že obeť začala spolupracovať s políciou. Zároveň dodali, že dvaja špecifikovaní svedkovia popísali existenciu inkriminovanej zločineckej skupiny spolu s identifikáciou jednotlivých jej členov vrátane ich postavenia v skupine, kde na najvyššom stupni mal stáť sťažovateľ s ďalším spoluobžalovaným, jeden so špecifikovaných svedkov spolu s ďalšími členmi, ktorí sa mali venovať predaju drog, mali postavenie stredného článku skupiny a najnižšie články skupiny mali byť obsadené dílermi drog v jednotlivých mestách na Slovensku. Konajúce súdy zdôraznili, že väzba ako prekážka prípadných kolúznych aktivít je v danom prípade stále opodstatnená, keďže sa trestné konanie nachádza vo fáze súdneho konania, na ktorom sú vykonávané všetky relevantné dôkazy potrebné pre spoľahlivé meritórne rozhodnutie. Napokon, k poslednému z kategórie formulovaných väzobných dôvodov – k dôvodom preventívnej väzby bolo v odôvodnení väzobných rozhodnutí poukázané na charakter, závažnosť, rozsiahlosť dotknutej trestnej činnosti a tiež na predchádzajúcu trestnú minulosť

sťažovateľa (právoplatné odsúdenie), na skutočnosť potreby zadovážovania si drog, ktorých mal byť sťažovateľ intenzívnym užívateľom, na predchádzajúci osobný život sťažovateľa, ktorý mal byť tesne spätý s fungovaním zločineckej skupiny, na nedostatok pracovných návykov sťažovateľa a financovanie osobných potrieb z vysokých finančných ziskov z trestnej činnosti, a v neposlednom rade na okolnosť, že mal sťažovateľ pokračovať v trestnej činnosti aj po prepustení z väzby v inej trestnej veci. Možnosť náhrady väzby sťažovateľa miernejším opatrením v podobe inštitútu dohľadu konajúce súdy vylúčili, pretože nenašli žiadne výnimočné okolnosti prípadu vyžadované v prípade stíhania pre obzvlášť závažný zločin ustanovením § 80 ods. 2 Trestného poriadku. K argumentácii sťažovateľa o nedostatku nestrannosti a nezaujatosti konajúceho senátu Špecializovaného trestného súdu dôvodili oba súdy, že sa s námietkami zaujatosti vznesenými sťažovateľom vysporiadal Špecializovaný trestný súd už v minulosti, a to listom z 13. mája 2019 (s námietkou týkajúcou sa rozsudku č. k. BB-4 T 36/2018-14764 z 8. januára 2019) a tiež listom z 26. apríla 2019 (s námietkou týkajúcou sa okolností nazerania do spisu 22. februára 2019).

25. V prvom rade zaujal ústavný súd stanovisko k časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ prezentuje námietku o nedostatku nestrannosti a nezaujatosti senátu Špecializovaného trestného súdu rozhodujúceho o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ktorý sa so sťažovateľom uplatnenými námietkami zaujatosti subsumovanými do predmetnej žiadosti vysporiadal postupom podľa ustanovenia § 32 ods. 6 Trestného poriadku, teda tak, že o námietkach nekonal s odôvodnením, že sú založené na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takýchto námietkach rozhodnuté, a súčasne, že neboli námietky vznesené bezodkladne, kde dôvodom jednej z nich je len procesný postup súdu v konaní, a teda o nej súd nekoná aj s poukazom na ustanovenie § 31 ods. 3 Trestného poriadku. Sťažovateľ hodnotí takýto postup Špecializovaného trestného súdu a tiež najvyššieho súdu, ktorý nápravu v uvedenom smere nevykonal, ako arbitrárny a z ústavného hľadiska neudržateľný. Na uvedenom mieste odkazuje ústavný súd na svoje minulé rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 322/2019), ktoré sa týka predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa a v ktorom sa ústavný súd vysporiadal s identickými námietkami sťažovateľa. Aj v prípade aktuálnej ústavnej sťažnosti na záveroch svojho predchádzajúceho rozhodnutia v plnej miere zotrváva

a znovu opakuje, že ak Špecializovaný trestný súd vybavil námietky zaujatosti sťažovateľa (uplatnené v žiadosti o prepustenie z väzby) prípisom o tom, že o predmetných námietkach v súlade s ustanovením § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekoná, pretože sú založené na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takýchto námietkach rozhodnuté, vysporiadal sa s námietkami zákonne predpísaným spôsobom. Trestný poriadok celkom zjavne rozlišuje rozhodovanie o podanej námietke zaujatosti a rozhodovanie o väzbe. Z Trestného poriadku a ani z namietaných článkov ústavy a dohovoru nevyplýva povinnosť, aby sa konajúci súd v rámci rozhodovania o väzbe duplicitne (opätovne) vysporiadal aj s námietkou zaujatosti. Preto, ak tak neurobil ani najvyšší súd v napadnutom uznesení, nemožno z takéhoto regulárneho postupu súdu vyvodzovať porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že sa so sťažovateľom nastolenou otázkou porušenia princípu prezumpcie nevinny implikujúcou aj otázku nezaujatosti vo veci konajúceho senátu inkriminovaným rozsudkom Špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14764 z 8. januára 2019 vysporiadal vo svojom rozhodnutí o ústavnej sťažnosti spoluobžalovaného sťažovateľa (sp. zn. II. ÚS 168/2020), ktorého závery vzhľadom na totožnosť skutkových okolností platia v plnej miere aj pre sťažovateľa. Len v stručnosti ústavný súd poukazuje na to, že v tomto svojom rozhodnutí konštatoval, že rozsudok Špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14764 z 8. januára 2019 neobsahuje žiadne vyjadrenie, ktoré by mohlo byť chápané ako posúdenie viny spoluobžalovaného sťažovateľa a že je presvedčený, že sa Špecializovaný trestný súd v namietanom rozsudku v rozsahu, v akom to bolo v kontexte rozsudku týkajúceho sa osoby uzatvárajúcej dohodu o vine a treste možné, vyhol vyvolaniu dojmu prejudikovania viny spoluobžalovaného sťažovateľa.

Pokiaľ ide o druhú sťažovateľom prezentovanú situáciu (údajné vyjadrenia predsedu senátu adresované sťažovateľovi a spoluobžalovanému pri úkone nazerania do spisu), ústavný súd bez ďalšieho konštatuje, že je celkom nenáležitú, aby sa ústavný súd zaoberal ničím nepodloženými tvrdeniami sťažovateľa, obviňujúcimi sudcu konajúceho súdu zo správania, signalizujúceho jeho zaujatosť.

26. Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľa, v ktorej sa regulárnosť dôvodov jeho väzby snaží spochybníť aj tvrdením o stereotypných a bezobsažných formuláciách, používaných podľa sťažovateľa konajúcimi súdmi pri rozhodovaní o jeho žiadostiach o prepustenie z väzby podľa ustanovenia § 79 ods. 3 Trestného poriadku, ústavný súd vo všeobecnosti opätovne odkazuje na už zmienené svoje minulé rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 322/2019), ktoré sa týka predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa a v ktorom sa ústavný súd vysporiadal s identickými námietkami sťažovateľa. Aj v prípade aktuálnej ústavnej sťažnosti ústavný súd na záveroch tohto svojho predchádzajúceho rozhodnutia v plnej miere zotrváva a znovu opakuje, že vo svojej judikatúre už viackrát uviedol, že opakovanie skutočností, ktoré podľa všeobecného súdu odôvodňujú dôvod väzby v predošlých rozhodnutiach, neznižuje ich relevanciu, pokiaľ súd preskúmaním všetkých okolností prípadu dospel k záveru o ich pretrvávajúcej existencii. Zároveň chce ústavný súd upriamiť pozornosť na ďalšiu zásadnú skutočnosť, a to že v dvoch prípadoch zo spomínaných väzobných rozhodnutí najvyššieho súdu (uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 2/2019 z 23. januára 2019 a sp. zn. 6 Tost 16/2019 zo 17. apríla 2019), ktorým sťažovateľ spomenuté nedostatky vytýka, boli označené rozhodnutia najvyššieho súdu podrobené na základe sťažovateľom uplatnených ústavných sťažností posúdeniu zo strany ústavného súdu, kde ústavný súd nenašiel v odôvodnení dotknutých rozhodnutí nedostatky v podobe nenáležitého odôvodnenia, práve naopak, posúdil kvalitu ich odôvodnenia ako ústavne konformnú a kompatibilnú s príslušnými článkami dohovoru (pozri II. ÚS 84/2019 a I. ÚS 322/2019). Napokon, pokiaľ ide o kvalitu odôvodnenia ďalších zostávajúcich väzobných rozhodnutí najvyššieho súdu, na ktoré sťažovateľ poukazuje, aj táto sa za predpokladu uplatnenia ústavnej sťažnosti stane predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu.

27. Ústavný súd vo vzťahu k ďalšej argumentačnej línii ústavnej sťažnosti konštatuje, že jej ťažiskom je snaha sťažovateľa spochybníť výsledky dôkazného procesu, jednak z hľadiska danosti konkrétnych skutočností, odôvodňujúcich jednotlivé väzobné dôvody konštatované väzobným rozhodnutím, ako aj z hľadiska existencie podozrenia zo spáchania trestnej činnosti sťažovateľa ako materiálnej podmienky väzby. Svoju argumentáciu v tomto smere sťažovateľ v najpodstatnejšej miere zameriava proti

svedectvám tzv. kajúcnikov, kde tejto kategórii svedectiev vytyka ich nevierohodnosť a účelovosť, motivovanú snahou o získanie benefitov v podobe korigovania výšky trestu či beztrestnosti. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej v minulosti prezentoval svoje postoje k uvedenému inštitútu využívanému v trestnom konaní, ktorý zvykne byť obhajobou v konkrétnych trestných konaniach veľmi intenzívne napádaný. V Trestnom poriadku zákonodarca v záujme postihnutia závažných foriem trestnej činnosti, u ktorej je jej objasňovanie, takpovediac zvonku, veľmi sťažené, v niektorých prípadoch takmer nemožné (napr. zistenie štruktúry zločineckej skupiny), stanovil ako legitímny cieľ záujem spoločnosti na vyšetrení takejto trestnej činnosti, pričom tento povýšil nad záujem potrestať jedného z jej „menej aktívnych“ aktérov, ktorý orgánom činným v trestnom konaní a súdom poskytne pri plnení danej úlohy nezanedbateľnú súčinnosť (pozri napr. III. ÚS 665/2016, III. ÚS 708/2016, III. ÚS 11/2019). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) v otázke tzv. korunných svedkov poskytujúcich pomoc pri odhaľovaní trestnej činnosti výmenou za beztrestnosť alebo iné výhody upozornila na potrebu osobitnej obozretnosti pri použití takýchto výpovedí, súčasne však ESLP v tomto kontexte konštatoval, že skutočnosť použitia výpovede podozrivého, ktorý bol zbavený obvinenia, nie je ešte sama osebe dôvodom pre vyslovenie porušenia práva na spravodlivé súdne konanie (pozri rozhodnutie ESLP vo veci Atanasov proti Bulharsku, z 3. 3. 2009, č. 20309/02), a to dokonca ani v takých prípadoch, keď je odsúdenie páchatel'a založené v určujúcej miere práve na výpovedi takéhoto svedka (pozri napr. rozhodnutia ESLP vo veciach Cornelis proti Holandsku, z 25. 5. 2004, č. 994/03; Lorse proti Holandsku, z 27. 1. 2004, č. 44484/98; Verhoek proti Holandsku, z 27. 1. 2004, č. 54445/00). V záujme zaistenia spravodlivosti konania je však prirodzenou požiadavkou, adresovanou konajúcemu súdu, dôkladná analýza vierohodnosti týchto výpovedí. Je teda zrejmé, že postup orgánov činných v trestnom konaní a následne konajúcich súdov, ktoré využijú zákonodarcom ukotvený, a teda úplne legálny inštitút spolupracujúceho svedka, nemožno považovať a priori za defektný prvok oslabujúci hodnotu dôkaznej situácie, ku ktorej sa súdy s pomocou takýchto výpovedí dopracovali. Tak ako to vyplýva z judikatúry ESLP, ale koniec koncov aj z relevantných ustanovení Trestného poriadku (zásada náležitého zistenia skutkového stavu a zásada voľného hodnotenia dôkazov), v záujme vylúčenia potenciálneho nebezpečenstva účelových, nepravdivých výpovedí je

povinnosťou súdu vykonať dôslednú previerku hodnovernosti, a teda kvality takto podaných svedectiev, ktorej prípadné zanedbanie by mohlo signalizovať porušenie garancií spravodlivého procesu (pozri napr. III. ÚS 665/2016, III. ÚS 708/2016, III. ÚS 11/2019, II. ÚS 112/2020).

28. Ústavný súd je toho názoru, že tak, ako to vyplýva z odôvodnení väzobných rozhodnutí oboch konajúcich súdov (pozri bod 24 odôvodnenia tohto uznesenia), základná materiálna podmienka väzby sťažovateľa, a to dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetřovaných skutkov, je primerane zdôvodnená konkretizáciou doterajších výsledkov dokazovania, majúcich podľa mienky ústavného súdu dostatočnú relevanciu. Pokiaľ ide o námietky formulované v ústavnej sťažnosti, spochybňujúce doterajšie výsledky dôkazného procesu, predovšetkým výpovede tzv. kajúcnikov ich konfrontáciou s vlastnými subjektívnymi hodnoteniami dôkazov predstretými sťažovateľom, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru. V nej opakovane judikuje, že pri rozhodovaní o väzbe obvineného sa nerozhoduje o jeho vine, resp. nevine, ale sa posudzuje len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k osobe obvineného zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutku vyšetřovaného trestného činu, keď hĺbkové hodnotenie dôkazov je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania (pozri napr. II. ÚS 259/2019, II. ÚS 112/2020). Ďalej tiež ústavný súd uvádza, že ani skutočnosti, ktoré konajúce súdy prezentovali ako dôvody podporujúce útekovú, kolúznú a preventívnu väzbu, ktorá bola u sťažovateľa ustálená, ktoré zároveň podľa súdov vylučujú možnosť nahradenia väzby sťažovateľa miernejším opatrením (keď v prípade obzvlášť závažnej trestnej činnosti, pre ktorú je sťažovateľ stíhaný, výnimočne okolnosti, požadované v takomto prípade Trestným poriadkom, konajúcimi súdmi identifikované neboli), sa nejavia ústavnému súdu ako vágne a nepresvedčivé, práve naopak, hodnotí ich ako dostatočne konkrétne a zároveň výpovedné. Ústavný súd poznamenáva, že sa mu obrana sťažovateľa, zastúpeného kvalifikovaným právnym zástupcom, v rámci ktorej v ústavnej sťažnosti prezentuje miestami celkom nenáležité tvrdenia (napríklad, že výpovede označených svedkov kajúcnikov sú „krivou výpoveďou a krivou prisahou“ a že je jeden z kajúcnikov „policajnou figúrkou“, že „orgány činné v trestnom konaní s jeho pomocou odštartovali trestné stíhanie“ a že orgány činné

v trestnom konaní „zastrešovali obvinené osoby a ponukami rôznych odklonov získali vynútené svedectvá“), javí ako celkom nekritická, dokonca prekračujúca zo strany právneho zástupcu sťažovateľa pomyselné hranice profesionality.

29. Ústavný súd tak vo všeobecnosti konštatuje, že právne závery odôvodnenia dotknutého väzobného rozhodnutia korešpondujú so skutkovými zisteniami, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle (majú totiž logickú podobu, kde argumenty sú jasne vysvetlené a sú súčasne dostatočne zrozumiteľné), ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností, významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd je toho názoru, že relevantným otázkam, formulovaným sťažovateľom v konaní o väzbe sťažovateľa, bola poskytnutá náležitá a presvedčivá odpoveď. Ústavný súd súčasne zastáva názor, že súdmi prezentovaná interpretácia jednotlivých ustanovení aplikovaných právnych noriem (príslušných ustanovení Trestného poriadku týkajúcich sa väzobného rozhodovania) nijako nepopiera ich účel a zmysel a má teda z hľadiska ich ústavnej konformnosti akceptovateľnú podobu. Ústavný súd tak uzatvára, že sa najvyšší súd posúdením sťažovateľovej väzobnej veci zaoberal dostatočne, náležite a primerane.

30. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ v súvislosti s formulovanou argumentáciou o nedostatku nestrannosti konajúceho senátu prejednávajúceho jeho väzobnú záležitosť namieta aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ďalej tiež formuluje porušenie práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru v rámci uvedeného väzobného rozhodovania. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na súdnu ochranu pri pozbavení osobnej slobody z titulu väzby, ktoré zahŕňa požiadavku urýchleného rozhodovania o jej zákonnosti, ako aj právo obvineného nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, II. ÚS 122/2019). Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“

veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („bien-fondé“) a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného, režimu čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. 1969). Procesné garancie pri súdnej kontrole väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Obdobne na to poukazuje judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Ustanovenie čl. 6 dohovoru pritom predstavuje z hľadiska jeho pôsobnosti, výkladu a aplikácie jeden celok. Procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 2 a 3 dohovoru sa preto tiež týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby. Pokiaľ ide o sťažovateľom formulovanú námietku porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru, ústavný súd uvádza, že procesné garancie súdnej kontroly väzby v nasledujúcich štádiách väzobného rozhodovania (napr. preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, rozhodovanie o predĺžení väzby a pod.) poskytuje čl. 5 ods. 4 dohovoru, nie čl. 5 ods. 3 dohovoru, ktorý je aplikovateľný v rámci primárneho rozhodovania o vzatí do väzby. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu vydaným v rámci väzobného konania (rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu) a obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 5 ods. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru (inými slovami z dôvodu neaplikovateľnosti čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru na väzobné konanie; v prípade čl. 5 ods. 3 dohovoru na dotknuté väzobné konanie o žiadosti o prepustenie z väzby) boli sťažovateľom formulované námietky porušenia uvedených článkov ústavy a dohovoru namietaným uznesením najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom posúdené ako zjavne neopodstatnené.

31. Vychádzajúc zo všetkých uvedených čiastkových záverov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia všetkých jeho označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 5/2020 z 26. februára 2020 a jemu predchádzajúcim postupom ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

K namietanému porušeniu požiadavky urýchleného rozhodovania väzobných vecí v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod č. k. BB-4 T 36/2018-17065 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 5/2020

32. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky aj na rýchlosť tohto preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, predmetom ktorého je preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou, v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby z hľadiska čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a tiež z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru, uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca (III. ÚS 255/03, III. ÚS 636/2017, II. ÚS 127/2020). O žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 5. februára 2020, ktorá bola Špecializovanému trestnému súdu doručená 6. februára 2020, tento rozhodol uznesením z 10. februára 2020, ktorého písomné vyhotovenie sťažovateľovi doručil 13. februára 2020. Od predloženia žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby Špecializovanému trestnému súdu, keď bolo preň reálne možné pristúpiť k rozhodovaniu, do dňa rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu a jeho doručenia sťažovateľovi uplynula doba sedem dní. O sťažnosti, ktorú sťažovateľ podal proti uvedenému prvostupňovému rozhodnutiu priamo na hlavnom pojednávaní 10. februára 2020, ktorú však po doručení tohto prvostupňového uznesenia 13. februára 2020 písomne

odôvodnil až podaniami z 20. februára 2020 (samotný sťažovateľ) a 24. februára 2020 (obhajca sťažovateľa), rozhodol najvyšší súd 26. februára 2020 a podľa vyjadrenia sťažovateľa mu bolo predmetné rozhodnutie doručené 4. marca 2020. Od predloženia kvalifikovaného odôvodnenia uplatnenej sťažnosti (24. februára 2020), keď bolo pre najvyšší súd reálne možné pristúpiť k rozhodovaniu o nej, do dňa doručenia uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľovi uplynula doba deviatich dní. V zmysle citovanej judikatúry je doba nepresahujúca na jednom stupni konania lehotu jedného kalendárneho mesiaca z hľadiska záruk poskytovaných namietanými čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru štandardne akceptovateľná. Tak ako to vyplýva z uvedených informácií, v posudzovanom prípade sťažovateľa skutočná dĺžka prvostupňového väzobného konania a ani druhostupňového väzobného konania odporúčanú lehotu jedného mesiaca nepresiahla. Naopak, možno konštatovať, že konajúce súdy rozhodli vo veľmi krátkych lehotách. Vzhľadom na prezentované skutočnosti sa javí námietka sťažovateľa o porušení požiadavky urýchleného prejednanja jeho väzobnej veci postupom Špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu v označených konaniach ako prima facie neopodstatnená. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v uvedenej časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

33. S ohľadom na uvedené bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu